

PERŽVALGA.

Senapilės kalėjime kovo 2d. —kas jau buvo pranešta—politiškieji nusikaltėliai padarė streiką — badavimą, kuris tęsėsi dvi dieni. Į trečią dieną po streikui pasimirė 78 metų senelis Mikolas Eksteravičius, vaito areštuotas už tai, kad per valsčiaus (kurio?) susirinkimą pasake: „Broliai laikykimės savo tikėjimo ir kalbos!“

„Įdomi praeitis to senuko, — sako „Gaz. Wileńskka“: — 1863 m. sėdėjo kalėjime už dalyvavimą sukilime, 1889 m. buvo išsiųstas į Novgorodą už prigulėjimą prie unijos(?). Per streiką sykiu su kitais neėmė valgio, kad ir draugai kaliniai leido jam, kaip senam žmogui, neprišidėti prie streiko“.

Šiuo tarpu galima sutikti su nuomone, kad jaunieji turi eiti senių pėdomis...

— „Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje“ pereinamais metais galutinai susitvėrusi, dabar turi sąnarių į 726.

— Iš Pittstono mums atsiuntė vieną plekatą p. a. „Parapionai Pittstoniečiai“, su parašu „Parapionis“. Biau ri rašyba, bet da biau resnis turinys — santikiai kunigo gaspadinės su parapijonais ir parapijonų su kunigo.

Nė šis, nė tas. Mums tik įsta bu, kam da tie katalikai skaitė reikalingu paskleisti po Pittstouą minėtus plekatus?

„Žvaigždė“ perspauzdino iš „V. Žinių“ korespondenciją iš Sintautų, kur per valsčiaus susirinkimą Naumiesčio viršininkas labai meiliai kalbėjęs su kaimiečiais, drauzdamas klausyt visokių „niekadarių“, agitatorių ir žadėdamas paremti visus, kiek bus galima, jų reikalavimus. Ant galo pridėjo išsimokyt lietuviškai ir „tam tikslui persisiuntęs kokie yra rankvedžiai, ir Seinų „Šaltnių“ ketino prenumeruoti“. „Peikė tų valsčių gyventojus,

kur raštinių, monopolijų ir mokymų daužymai buvo, kad jie tokius darbus atliekančius ne dorėlius nesuturėjo“.

Matyt, geras lietuvių katalikų prietelius tas viršininkas, ir nedyvai, kad „Žvaigždei“ patiko jo kalbos turinys...

Isz Lietuvos.

Vilnius. Neseniai Katalikų Konstitucionalistų Partija gavo nuo vidaus dalykų ministerio paliepimą paliaut darbavusis ir nerinkt savo atstovų į duma, nes tokia partija esanti neatsakanti, nereikalinga viešpatystei. Vyskupas Roopas turįs apleist partijos vadovystę, nes toji nepritinkanti jo stoviui.

Iš to matyt, kokia bus ta duma ir ką ji veiks, kad jau išanksto caro valdžia sprendžia, kokios partijos gali būti, o kokios turi paliaut gyvavusios. Socijaldemokratų partija visai užginta.

Bet ką Kat.-Konst. Partija daro, jėgirdus tokį valdžios norą? Ji tuo tarpu pilnai pasiduoda, liaujasi darbavusis, bet stengiasi valdžią pertikrīt, kad ji... labai-labai jai naudinga, tai-gi ir gyvavimo tiesą galinti gauti. Kaip pertikrinėja? Iš-syk ji nurodė valdžiai, kad ir socijaldemokratai su ja kovoja bevėik-teip, kaip ir su valdžia. Tuomi „partija“ duoda suprast, taip jį valdžiai gera... Tokiais argumentais, vienok, nepertikrīs caro valdžią. Todėl galima tikėtis — imsis už „darbo“ tikrai naudingo valdžiai, pridengto tikėjimo ploščium; bet liausis reikalavus didesnių liuosybių katalikystei — nes ir taip valdžia taijai (tik ne žmonėms) vis suteikia didesnę liuosybę, — gal — but tame darbe susilygįs su popais, kurie ir yra priezačia to, kad katalikų partija nepatinka valdžiai. Tarp kito ko, be abejonės, iš

mes reikalavimą Lenkų autonomijos... Tada tai galės eit išvien su lietuvių „Krikščioniškąja demokracija“, atmesdami visokias „autonomijas“, ir „reformas“ — k. a. betučių ir darbininkų gyvenimo pagerinimą ir tiesas, — ir kol bus reakcija, pilnai tarnaus caro valdžiai, kaip dabar tarnauja mūsų „Krikščioniškoji Demokracija“.

Be „gerų darbų“ mat nebūsi išganytas pas caro valdžią. O valdžiai vis geri darbai, per kuriuos tik žmonės tampa jai pavergiami ir aptamsinami. Už to darbo ir tveriasi kuostropiausiai visokios katalikiškosios ar krikščioniškosios „demokracijos“.

Vilniaus kalėjime sėdi 24 lietuviai (tarp jų viena lietuvaitė).

Tame skaitliuje 10 žmonių paeina nuo Videniškių; 6 — nuo Giedraičių; 2 — nuo Maišogalos; 1 — nuo Paberžės; 3 — nuo Varniškių; 2 — nuo Šimško; 1 — nuo Gelvonių; 3 — nuo Musninkų; 4 — nuo Širvintų. Visi žmonės sėdi dviejose kameroose. Sėdi skyrium tik Ona Paulauskaitė (studentė, nuo Musninkų), du Vaitkevičiai ir du Ciemachavičiai (nuo Širvintų).

Kaunas. „Lietuvos Ukininkas“ N13 padavė žinią*) apie Konstitucionalistų-Katalikų partijos susirinkimą. Stebėtis reikia, kad taip neaiškiai, — turbūt iš atsargumo, o gal — but iš nenoro, — paduoda žinias. Sako, lietuvių vardu kalbėjęs advokatas Raila. Tiesa, jis kalbėjo, bet ne „lietuvių vardu“, o tik „Liet. Tautškai — Demokratiškos Partijos“.

Raila išrodinėjęs, kad Konst.-katalikai negalėsia išrinkt darbininko klausimo (kaip jo neišrišė nė L. T.-D. P., nė L. D. P. su „Liet. Ukininku“) ir prašalinti dabartinės žmonių nelygybės. Raila vienok

*) Tą žinią perspaudinome pereinamame Nr. Red.

ėjo da toliau: jis da gi išsitarė už boikotavimą dumos! Bet tas paėjo ne iš jo persitikrinimo, o tik iš įspudžio, kokį padarė tas susiriukimas, kurio dauguma entuzijastškai pritarė dviem kalbėtojams darbininkams-socijalistams, vos-nėnos gavusiems kalbėti po 5 min. (viens iš jų pasisakė esąs P. P. S. sąnariu) Jie, žinoma, šaukė boikotuoti tą dumą.

Vakare tą pačią dieną Filimauso salėje buvo Liet. Taut.-Demokratiškos Partijos susirinkimas (to „L. Uk.“ korespondentas visai nepamini, nors negolėjo nežinot), kur pirmėdžiavo pas adv. Raila, ir, o svaravime! — kalbėjo už dumą! Susirinkimas buvo grynai parttyviškas. Bet socialistai įlindo ir čia. Tas pats P.P.S.-inis — per vargą išsikaulijęs nuo pirmėdžio balsą, — energškai kalbėjo prieš agitacijas vedamas „wszelkich N.-D.“, — t. y. visokių „tautiškų demokratų“. Keli kalbėtojai lietuviai teip pat pasmerkė visokius rinkimus į duma. Dauguma susirinkusiųjų karštai jiems plojo delnais.

Kauniškis.

Prienai. Senapilės pavl. Sav. g. Kovo mėnesį buvo prekymetis, per kurį policiją su pagelba „juodašmėčių“, — nes ten žmonės tamsūs, — užpuolė išnetyčiant trijų vaikinių kėliaujančių. Vienas liko nušautas į smertį nuo žemsargio Taraso; nušautojo pavardė Š. Šalna, proletaras, kuris praėjusį metą tarnavo pas ukin. Steponaitį Grškabudžio vals. O kitusdu suareškavojo. Vienas iš jų tai Grškabudžio Bukšnio gizelis (šaltkalvis, nes Bukšnys, kurs jau gavo galą už šnipavimą, turėjo šaltkalvę arba sliesarnę); kitas — Kasa, kaitis, gimnazistas, Senapilės pavieta. Bukšnio pagelbiuinkas paeinas buk iš Plokščų vals., Naumiesčio pav. (Ar tik ne ant jo yra nuziurėjimas, kad galėjo išduot, kaip tai pereinam num. rašė vienas kores-

pondentas? Red.)

Pas juos visus rado keturis brauningus, vieną pusbrauningį ir da kokį spraktuką ir kinžalus. Kad juos jau žmonės apstojo, iš užpakalio nutvėrė rankas, jau jie net šaut gerai negalėjo; tada suimtieji metė į žmones ginklus, kad pakavotų. Bet kur tau — žmonės surinko ginklus ir padavė policijai. Kaip jau Šalna negalėjo šaut, tai norėjo išsitraukt kindžalą ir durt, kas tik kliudė; bet ir tada žmonės sulaikė. Žmonės jį palaikė, o žemsgargys Tarasas jo paties brauningu, atstotęs į smilkinį, peršovė; peršovęs da keletą kartų šovė negyvam į krutinę....

Sermens—Prienuose. Nieks iš genčių neparajieškojo. O iš draugų, tokiam laike, karės stovyje — nieks negalėjo, jei ir buvo kas iš arčiau.

Pas nušautąjį Šalną rado šiek-tiek pinigų, jo savasties. Žmonės savo, kad 800 rublių. Tai neteisybė, gal tik 800 kapekų.

Griškabudyj, Pilviškiuos dabar nedėdieniais per pamokslus kunigai keikia socialdemokratų, socialistų, ir kitas partijas ir jų raštus, vien tik nurodo, girdami, partiją „Krikščionių demokratų“ ir jų raštus.

Popiezius atsiuntė specialias „regulekijas“, kad iškeikti „cicilikus“ ir kad kunigai atlinktų prokuroro pareigas. Teip tai Pilviškių, kun. Rudaitis iš sakyklos, ir iškeikė socialdemokratų ir priverstinai liepė nurodyti visus tuos, kurie save vadina socialdemokratais. Žinot — sakė kun. Rud. — kad jie yra socialistai, išluokit valdžiai! Kad to neatliksit, arba juos priimsit į savo namus, tai tie negausit išrišimo griekų!”

Meskit agnosėlius, — toliaus, dievatarnis mokino: — kuriuos davė kitą kart kunigai. Ant vienos pusės to agnosėlio yra

paveikslas. Panelės švenčiausios Pagelbos, ant kitos pusės — įstatymas švenčiausio sakramento. Tai meskit, nes juos išleido kunigai m a r i j a v i t a i s vadinami — naujaviečiai, kurių yra Lenkijoje; dabar, kalba, kad yra ir Liekuvojoj....

Griškabudyj atlieka tą patį ir platina huliganiškus lapelius kunigais R a d u š i s.

Daugumai žmonių teip įsikyrėjo toki pamokslai, kad jau sako: „Tokį kunigą tik nubadikuot nuo kozaunyčios su koku pagaikščiu“...

Laiškas.

(Iš Treidos valsčiaus, Senapilės pav. kakininkas A. Š. rašo savo brėliams. Pelenų diena. Relakcijai atsiuntė S. Gilis iš North Androwen, Mass.)

... Teip, ir mes esam visi sveiki, tik ne labai linksmi. Kad ir turėjom daug veselijų prieš užgaites, ale vis su baimė. Ba ir ten maskoliai šni pinėja. O jeigu kur randa kokį vaikną, turintį kokią knygutę, arba laikraštį, tai ir ima su savim ir varo į kalėjimą. Teipogi ir mus sykį užklupo Daneliuos pas Drulę veselijoje kaip 30 kareivių ir žandarų, ale nieko neradę išjojo toliau. Ir teip daug nekaltų žmonių suaraštavojo ir, kaip girdime, tai jau pilni kalėjimai prikimšti žmonių. Tai ir iš mūsų krašto suėmė Jasaitį ir jo sunų P. Varkalą, J. Girnių, o Paršeli tai su visais vaikais, ir kriaučius pas juos siuvo, tai ir tą išvežė. Ir teip daugybę vyrų išvarė. O apie Starapolą tai ir moteris ima.

Pirma visi džiaugėmės, kad iškovosim geresnį gyvenimą, o dabar da šlekčiau pasidarė. Papelėjuj buvo skodas, tai apskaitė, kad mokestys nesu mažintos, ale da padidintos. O jeigu ras pas katrą karabiną, tai tą švarys iš šitų kraštų net už ledinių marių. Kiti bo (buvo) susitarę nemokėt mo-

keščių, tai kaip užtraukė kazokų, tai tie su nagaikom prispyrė ir turėj užmokėt. O kur tik monopoliūs išmušė, arba kokia teip iškadą padarė, tai vis dabar turi gaspadoriai užmokėt. Keturvalakių gminas turėj sudėt 3 tukstančius rublių, tai kiti neturėj iš ko, tai vis turėj iš paskutiniosios užmokėt, nes buvo su nagaikom kazokų priversti. Tai kaip sudėj tuos pinigus ir išdavė kvitas, kad jau atmokėta, tai tą pačią naktį s a c e l i s t a i pavogė iš kasos tuos pinigus. Ale nę ką rašyti, ba ir jųsgirdit per gazietas. O ant pavasaro tai rengia baisią vainą, tai Dievas žino kaip bus mažu nę gyvi neliksim.

Vieton feljetono.

(Nuo redakcijos).

„V. I.“ N10 klausėme vietno tautiečio, kokioms partijoms ir po kiek skiria aukų, likusių nuo delegato kelionės į socialistų kongresą. Jis skyrė „visoms kovojančioms partijoms“ Lietuvoje. Panašiai ir kiti balsavo, nepaminėdami partijų vardo, o tik skirdami „visoms“. Kas jos yra tos „visos“ partijos, tai jau buvo pavesta mums spręsti. Tai balsuotojai — numanėme ir ką jie patį užklausus patvirtino — turėjo ant mislių tik dvi partijos — butent socialdemokratų ir demokratų. Bet kadangi Lietuvoje jau buvo atsiradus trečia politiška partija — „Krikščioniškoji Demokracija“, kadangi kai kurie ir jai pradėjo pritarti, kadangi, ant galo, minėti balsuotojai minėjo ne „dvi“, o „visas“ partijas, tai ir nurodėm tas visas tris partijas tuomet buvusias (dabar jau atsirado ir ketvirtą — L. Taut. -Dem. P.)

Tas nurodymas kai kuriems mūsų skaitytojams, turbūt, nepatiko. Vienas žinomas lietu-

vys rašė mums su negandu ir rugojimu, kad pradedam „atžagareiviaut“... Kaipgi galima esą, atžagareivius „krikščioniškuosius demokratų“ pripažint partija „kovojančia“ už Lietuvos laisvę. Jis buvęs parašęs ir kritiką, tik numetęs, nes nenorėjęs „užgauti“ „Vienybės“, kuri juk nėsanti atžagareiviška. Įstabu, kad ir pirmiečiai nenor viens kito užgant! O kritika juk ne užgavimas! Bet, rodosi, ne nenoras užgaut, o tik kas kitas sulaikė nuo to užgavimo. Rodosi, kad šitie išsiaiškinimai galėjo suturėt „užgavimą“.

„Kovojanti partija“ buvo pavartota vietoj „revoliucijinės partijos“. O tame didelis skirtumas. Žodis „kovoti už Lietuvos laisvę“ reiškia jieškoti Lietuvai didesnių ar mažesnių tiesų ir palegvinimų įvairiais budais: „maldos gromatomis“, prašymais, reikalavimais, — vis tiesos, įstatymo keliu. Reikalavimas, tai jau drąsiausias kovos budas; iš to turi kilti prieš valdžią revoliucija — jeigu tiesoti reikalavimai nebus išpildyti, arba nusileidimas — jeigu reikalaujantieji netur revoliucijos dvasios ir spēkos. Jeigu nusileidusieji nėra atgaleiviai, tai jie patyks arba pusbalsiai kalba arba rašo — kiek tiesos leidžia, — apie savo tikslus, į neaiškumus suvysto išreiškiamas savo mislis, kad valdžia nesuprastų... Da bando prašyti šiokių-tokių menkesnės vertės palengvinimų. Vis tai vadinasi kova. Tokia pirmiečių kova užėjus reakcijai, kokia buvo atgaleivių kova prieš reakciją. Užėjus reakcijai atgaleiviai tuojaus tampa vieni daugiau kiti mažiau jos šalininkais. Ypač jei gavo da kokią „laisvę“, tai jie kovoja prieš revoliuciją visokioms priemonėms, pasmerkia revoliucionierius ir šiaip pirmiečiųkuosius legališkus kovotojus, nes mano, kad visoks pasipriešinimas arba da gi ne-

pritarimas valdžiai gali tik pa-
blogit dalykų stovį ir susiau-
rint jiems „duotas“ tiesas. Jie
pirmiaus pritarė da-gi ir revo-
liucijonieriams ir „aštriai-
kovi“, kol neišgavo sau tų
tiesų; tada, vadinasi, jie kovo-
jo už laisvę. Apie tiesas dau-
gumos visuomenės, atgalei-
viam, abelnai, nerupi; rupi
tik tada, kada grėsia tos visuo-
menės kerštas kaip valdžiai
teip ir jiems; tą kerštą, žmo-
nių sukilimą vienok priskaito
tik „keliams“ maištininkams,
agitatoriams; todėl mano, kad
išgaudžius juos bus šventa ra-
mybė... Mano, kad „duma“
visus užganėdys ir da-gi pada-
rys reikalautas reformas. To-
kiu budu jie nesijaučia, kad
yra atgaleiviai tramdytojai
liuosybės ir ugdytojui brolių-
diškos karės (veisikai „juodo-
sios šimtinės“), bet mano, kad
kovoja prieš kraujo praliejimą,
už žmonių gerovę, ramybę.

Aišku dabar, kad žodis „ko-
va“ turi daugiopą prasmę ir
nerieškia tą patį, ką „revo-
liucija“. Revoliucija turi
keletą laipsnių, bet tie laip-
siai nesipriešina viens
kitam. Pavyzdin: revoliucijos
pamatas pagrinda tai reikala-
vimai (ne prašymai), kad des-
potas darytų tokias ir tokias
reformas be kurių nebegalimas
visuomenės gyvenimas. Des-
potas spiriasi, persekioja rei-
kalaujančius. Tie stoja ant
tikrojo 1-mo revoliucijos laip-
snių — boikotuoja valdžią, ne-
moka mokesčių, atstato jos
valdininkus, uždaro jos mo-
kyklas, monopolius. Valdžia
atsiunčia kariumenę, atidaro
monopolius, mokyklas ir tt.
Revoliucijonieriai tada dau-
zo modopolius, mokyklas, drasko
valdžios ženklus, dokumentus
(antrasis revoliucijos laipsnis).
Despotas užsiunčia kazokus
juos naikit, zudyt. Revoliu-
cijonieriai ginkluojasi, ginasi,
naikina valdžios tarnus (3-čias
laipsnis). Valdžia paėmė vir-
šų, vadinasi r e a k c i j a .

Prie jos prišlijo „revoliucio-
nieriai“ stovėjusieji ant „pa-
grindos“ ir da gi ant 1-ojo
laipsnio. Del ko tai? Labai
gali but — delto, kad jie ne-
žinojo, jog stovėjo ant revo-
liucijos laipsnio, jie manė, kad
tik k o v o j a , o ne revoliu-
ciją kelia. Jie dabar prieš
savo darbą kovoja, plusta ant
revoliucijonierių, stovinčių ant
2-ojo ir 3-ojo revoliucijos
laipsnio. Pagaliaus jie ima
kovot ir prieš 1-ąjį laipsnį ir
net prieš visokius reikalavimus.

Revoliucijonieriai, užėjus
reakcijai, stoja ant visų revo-
liucijos laipsnių, rengiasi va-
ryt tikrąją, nesvyruojančią
karę su despotu: jie stato savo
atsišaukimuos: aiškius reika-
lavimus ir tikslus, boikotuoja,
naikina valdžios įtaisas ir gina-
si nuo jos su ginklais rankose.
Jie organizuojasi, traukia prie
savęs kodaugiausia žmonių,
nes vienybėje galybė ir perga-
lė. Kas pripažįsta jų taktiką
ir visus revoliucijos laipsnius,
tas prie jų organizacijos prisi-
deda ir yra revoliucijonierium.

Tai gi, jei kas mislija apie
partiją revoliucijinę, o sako:
„kovoianti partija“, tai labai
klysta. Geriausiai kun. Pėza
(šiam Nr.) apie „kovojančias
partijas“ sako:

„Chuliganai ir juodoji šim-
tinė teipgi kovoja, bet jie ko-
voja už senąją tvarką ir už sos-
tą carų, o ne už žmones“.

Kankinių reikaluose.

Atgaleiviai kunigai, kad už-
kenkt aštresnei kovai už Lie-
tuvos laisvę, t. y. revoliucijai,
užsispyrę niekina tą kovą per
savo organą „Ž.“ kaip
įmananti. Gaila jiems rando
degtinės, monopolijų, su kurių
pagelba Lietuvos žmonėms pa-
skutinį protą atima, o apsvai-
gima beprotį, jo paskutines
sultis iš kuno ir panagių krau-
ją iščiulbia; su visokioms mar-
goms ypatybėms mūsų brolius
iš ašarų pakalnės kraujagerin-

ga caro valdžia pastumėjo į
kruviną pakalnę. Vietoje rei-
kalavimo žmoniškų tiesų, tai
tie atgaleiviai maldauja caro,
kad ir dėl paties caro, labai
seniai bažnyčiose nuo Dievo
dvasios šventos prašo, bet tas
kaip raudonoji bestija su savo
valdžia dar labiaus siunta.
Maldos, palaizunystė ir veid-
mainiavimai neatnešė naudos.
Mūsų kunigai, kad užkenkti
jiėškėjimui laisvės, pasiėmė
įrankį — mierį, buk jie šelpsią
kankintinius, už Lietuvos tie-
sas kentančius.

Kodel gi kurti? Juk kan-
kintinių kasos komitetas atsi-
šauke, jog visi pinigai nuo
pirmiaus kankintiniams sudėti
jau išsibaigė ir maldauja vien-
taučių daugiaus aukų, tai ko
dėl kunigai dabar jau surink-
tus, kankitiniams pinigus ne-
priduoda kankintinių komite-
tui, kad šis komitetas yra atsa-
kantis, šelpiantis kankintinius,
ar tai būtų kunigų draugai, ar
ne; visus nukentėjusius už lie-
tuviskumą ir Lietuvos laisvę.
Tai faktas.

Kunigas J. Š-tis budamas
pats ištremtų Odesoj, drauge
tenais buvo ir ne kunigų iš-
tremtųjų — tai buvo 7 metai
atgal, kada ir „Žvaigždiniai“
dar jokio cento kankintiniams
nerinko ir neaukavo, o tas ku-
nigėlis ramino vargtančius:
„Amerikoje lietuviai katalikai
renka aukas ir šelpia tokius
kaip mes, už tai nesibijokie,
badu nereiks numirti“. Matyt,
kunigėlis ir pats gerai atjautė
aukų rinkimą ir suteikimą pa-
šelpos, kurie paėjo nuo Ame-
rikos lietuvių per esantį kan-
kintinių komitetą.

Kad kankiniai reikalingi
šelpiti tai aš prisiunčiu kasieriui
J. J. Paukščiui 99c. paaukau-
dama; šelpkime ir kankinius,
prisiunčiant aukas kankinių
kasieriui J. J. Paukščiui. Bet
podrang šelpkime revoliuciją.
Šiuom kart prisiunčiu 1 dol.
drauge paaukaudams ir revo-
liucijai. J. Naujokas.

Tai ir po kongresui.

Balandžio 17 ir 18 d. atsi-
buvo Wilkes-Barre, L. Kata-
likų kongresas.

Nerašysiu daug apie jį. Te-
gul pirma patys „katalikai“
(kunigai) apsidžiaugia, tegul
apsigiria su savo kongreso vai-
siais nutarimais, su jo bėgiu,
tvarka, nes, misliju, neiškės
nepasigyrę, kadaugi jau prisi-
rengiant juokėsi iš Lietuvių
Susivaziavimo klaidų 1).

Kad prieš „kongresą“ buvo
mišios, ant gatvių paroda ir
salėje vyskupo prakalba, kad
kun. Kuras buvo kongreso
pirmsėdžiu, tai neįdomūs da-
lykai. Skaitymas referantų
teipgi nedidelis daiktas, jie be
abejonės bus apgarsinti „Ž-
deje“, vienok jie turi menką
vertę, nes ant nutarimų beveik
nepadare jokios įtekmės. Pa-
minėsiu, — teip-gi trumpai, —
tik visą kongreso branduolį —
nutarimus.

Įdomus iš savo bepatatiš-
kumo nutarimas įkurti Ame-
rikoj politišką katalikų parti-
ją, nusiziurėjus į Lietuvoj at-
siradusią, vadjįs „Katalikų
Demokratų Partija“. Ame-
rikoj bažnyčia su valstybe ne-
turi bendrumo, tai jos politi-
ška partija neturi pamato po-
litikoje, ir ši tuo išsiskirstys.
Turi šioki-tokį pamatą suma-
nymas įkurti „Vertelgų orga-
nizaciją“; bet praktikoje var-
giai tas užinteresuos mūsų
smulkius pramoninkus ir krau-
tuvininkus, ypač, kad da juos
ims mokjti doros: nesukti,
pigiai parduoti geros rušies,
nesugedusius tavorus... Du
„nutarimai“ stačiai ant vėjo
paleisti: 1) „Autonomija ir
prašalinimas (!) kariško padė-
jimo Lietuvoje“, vedant agita-
ciją, — tēmykit! — per Ame-
rikos pasiutinį, per Rusijos

1) „Zv.“ N. 16 jau yra pasigirta:
„Kongresas atsibuvo kaštuoramiaus-
siai, be jokių vaidų ir negeistinių ap-
sireiškimų, kokius mateme Philadel-
phijos seime“. Red.

ambasadorių, ir per busimąjį Amerikos susivaziavimą, ap svarstymui tarptautiškų reikalų. Tam komisija išrinkta: kun. Kaupas, k. Antanas Milukas, k. Sutkaitis, k. Kudirkas ir p. Radzevičia. (Kiek tas skiriasi nuo laisvamanių sumanymo paduoti carą į teismą?) 2-ras vėjinis nutarimas, tai patarimas (!) Lietuvos ukėsams įsisteigti sau bankas žemdirbių pašelpai.

Geras nutarimas, tikriaus patvirtinimas, šelpti „Motinėle“, t. y. lietuvius-katalikus moksleivius. Nutarta paremti (geriaus) „Žvaigždę“; įnešimas įsisteigti da kitą kat. laikraštį neperėjo.

Kalbėta, „kokiais pašaliniais budais judinti tautišką lietuvių dvasią“. Nutarta: kiekvienas karštesnis lietuvis privalo prie kiekvienos progos platyt lietuvių tarp suanglėjusių lietuvių. Seniai apie tai žinoma.

Dideli ir gražūs, kaip vyruogės, nutarimai; steigti prieglaudos namus, emigracijos namus ir špitolę; o svarbiausia atyda atkreipta į parapijines mokyklas, kurios, sykiu su anomis įstaigoms, priklausys „Lietuvos Seserų“ globai: „Seserims“ (minyškom) nutarta kuogreičiausiai įsisteigti Mt.-Carmelyje klioštorių; jo įsiegimas pavesta kun. Stanikynui, kurs tam tikslui rinks aukas parapijose bažnyčiose ir privatiškuose namuose.

Apie aukas „Tėvynės reikalams“ nutarta... nieko! Viskas pavesta valiai ir upui centro komiteto, susidedančio iš Rikoraičio (Waterh.), Motiejuno (Luzerne, Pa.), Vaišnoros (Pittsb.). Kvietkausko (Wilkes-Barre) ir kunigų: Kuro, Kaupo, Čepanonio (Homestead, Pa.).

Įstabu! Vis mat kunigai padaro kitaip kaip žadėjo. „Kongresas“ buvo šaukiamas vien tiktai dėl „tėvynės“ reikalų. Apie tėvynę nieko rimto ne-

nutarta. Kaip matyt iš visų nutarimų, k. minyškų ir klioštoriaus klausimas stengiasi tvirčiau pastatyt. Gal tai žodis „tėvynė“ tą ir reiškia, kas gali žinot?... Žinia tik, kad rengiant kongresą nebuvo nė užsimjta apie klioštorius bei minyškas.

— * —

Verta paminti da apie balių, kurį da-gi „koncertu“ pavadino; mat buvo dainos, labai prastai atliktos dviejų chorų: iš Plymouth'o ir Wilkes-Barre. Buvo ir prakalbos, ir tas viskas buvo sumaišyta su šokiais ir... gėrymais. Gėrymų, alaus buvo per akis. Nebereikalo ir majoro draugas paprašytas ant prakalbų (matydamas pilną kampa pusbačių), sakė, kad ir kaip ten atsitiktų katram, tai kurie turės kongreso ženklus, nebus areštuoti... Balius tęsėsi iki 2 val. po gaidžių. Žmonių, ypač jaunuomenės, buvo apščiai.

Reportėris-Recenzentas,

Isz Didz. Britanijos. Glasgow, Škotija.

N. 5 „Vienybės Lietuvniukų“ buvo korespondencija K. R-s. Jis sako, „Laiko“ N. 27 Glasgow'o „Šviesos Dr.“ kuopos vyriausybė bara K. R-s už atsišaukimą tilpusį N. 24 „Laiko“. Ištikro, kad „V.L.“ skaitytojai but matę N. 24 „Laiko“ patilpusį atsišaukimą, tai netik ką Glasgawo vyriausybė barė, bet „Vienybės“ skaitytojas su čystu protu pamatęs tokį netikusį atsišaukimą but nepagyres. K. R-s sako: N. 24 „Laiko“, ten buvo nurodyta, koki laikraščiai gal atnešti gero draugystei, o koki blogo ir apie mierius „Šviesos Draugystės“, su kuriais Glasgawo kuopa labai nesutinka. Ten visai nebuvo nurodyta koki laikraščiai gal atnešti naudą draugystei. Turbut

pons K. R-s pats nežino koki laikraščiai gal but naudingi draugystei, tiesa jis nurodė, kad vietoj „Žvaigždės“ išsirašytų daugiau egz. „Laiko“, bet ir be jo nurodymo ateidinėjo į Glasgawo kuopą 10 egz. „Laiko“ K. R-s pasirodė dideliu priešininku „Žvaigždės“ kaip organo klerikalų. Ištikro, kad jis but tokiu, but nevažiavęs ant kunigo susirinkimo, but galėjęs ateit ant draugystės susirinkimo jei jam rūpėjo draugystės gerovė, but galėjęs paaiškinti susirinkimui blėdingumą „Žvaigždės“. Matyt jam tas nerūpėjo, jam rūpėjo tik draugystę apšmeišti. Mierius kokius jis nurodė „Šviesos Dr.“ tai netik ką Glasgawo kuopa nesutinka, bet ir visa „Šviesos Draug.“ nesutinka ir negal sutikti. Jis sako: „Matyt, kad vyriausybė neužkenčia tokių sąnarių, kurie skaito svietiškus raštus ir aukauja revolucijos reikalams“. Negalima suprasti, kokius jis raštus laiko už svietiškus ir kokius už bažnyntinius, mūs kuopa skaito „Vien. Liet.“, „Lietuva“, „Vil. Žinias“ ir „Darb. Balsą“ ir daugiau tokių laikraščių ir pas mus nėra jokios cenzūros, tai ko galima matyt, kad ta vyriausybė neužkenčia svietišku raštų.

Toliaus jis sako, „Negalima žinot, dėl kokios priežasties Glasgawo vyriausybė taip labai bijo socialdemokratų?“ Čia visai nematyt ar Glasgawo vyriausybė bijo socialdemokratų ba skaito jų raštus ir kitiems nedraudžia skaityti. K. R-s sako: „Vyriausybė sako, kad „Šviesos Dr.“ neprivalo sekti socialdemokratų arba „T. M. D.“ pėdomis“. Tiesa kaip neseka socialdemokratai arba „T. M. D.“ „Šviesos Draugystės“ pėdomis taip „Š. D.“ neprivalo sekti socialdemokratų arba „T. M. D.“ pėdomis. Jis sako: „Matyt, kad Glasgawo kuopos vyriausybė rišasi su kapitalistų partijoms“. Čia visai ne-

matyt su kokiom partijom rišasi Glasgawo kuopos vyriausybė. Jis sako: „Nesutinka netik tos pačios kuopos sąnariai su vyriausybes nuomonėm, bet ir kitos kuopos“. Čia visai nematyt, kad sąnariai nesutiktų su vyriausybes nuomonėms iš 32 sąnarių tik jis vienas nesutiko (kas link kitų kuopų tai čia jų nieko nėra minėta apie nesutikimą, tai ir mes nieko neminim). Jis sako: „Kad Dr. Bagdonas kuopos pirmsėdis, paaiškino į sąnarius „Vienybe“ labai daug talpina neteisingų žinių ir per daug rašo ant kunigų“. Visai teip nebuvo kalbėta, Dr. Bagdonas tik tiek aiškino, kad kaip yra „Vienybeje“ pranešta (Pernai to nebuvo, kaip ir šimet nėra. Red.), kad už korespondencijas redakcija neatsako, tai dr. Bagdonas paaiškino, kad atsitinka ir neteisingų korespondicijų ant kunigų*), bet netik pirmsėdis apie ta kalbėjo, bet buvo ir tokių sąnarių. K. R-s sako: „kad buvo nutarta „Vienybe“ atvesti“. Tas užmanymas nebuvo dr. Bagdono, pirmsėdžio, bet tik iš sąnarių.

J. Šolis.

(Pabaiga bus).

*) Mes galim pridėt, kad ir „ant ne kunigų“; bet ar laikraštis tiek daug už tai kaltas ir ar verta nurodinėti, kad dėl tų neteisingų žinių jis vertas paniekinimo? To vertas butų, jeigu neduotų nuskriaustamjam nė paiteisint. Toks laikraštis pasirodytų esą šalininku tų neteisingų žinių ir už jas imtų visą atsakomybę. Mes gi leidžiame visiems rašyti, kritikuoti ir pasiteisinti, jei kas nuskriaustas. Ir už tai neatsakome. Neatsakom už p. K. R-s ne visai teisingą korespondenciją, neatsakome nė už p. J. Šolio kritiką kuri teipgi daiktai — kiek permatoma — ne visai teisinga. Red.

Politiszkos žinios.**Maskolijos revoliucija.**

Caro laivai vis skęsta. Laisvanorių laivyno laivas „Kazan“, bevažiuojant iš Odesos į Vladivostoką paimt iš tų gražinamuosius kareivius, nusken do, užėjęs ant uolos apie Ceiloną. Nors Maskolijoje yra susitvėrus „Rusų Laivyno Lyga“, kuri stengiasi atnaujinti laivyną ir tuomi pakilti užsienio politikoje, bet kas žin ar pakils, kad skęsta... Įdomi ta „užsienio politika“, kokią ve da caro valdžia.

Karė, o ypač revoliucija teip nužemino valdžią, kad svetimų višatyčių akise ji iš milžino pavirto į karliką, kuriuo interesuotis „tarptautiškoje“ politikoje rėdos nė neverta. Vokiečių Vilius da pernai buvęs caro patarėju, atšalo; iš Vokietijos caro valdžia paskolės negavo.

Caro valdžia pasijuto silpna ir tik dabar pamatė, kad klydo manydama, jog jos galybė ir garbė remiasi neant tradicijinės carų sostų augštybės: ji remiasi, kaip visos valdžios, ant pinigų. Boikotai, streikai, nemokėjimas mokesčių, naikinimas visko, iš ko valdžia pelną traukė teip ją apsilpnino, kad jau užsieniniai prieteliai atšalo, o bankieriai neturi kredito. Tik Prancuzija gelbėdama pirmiau sukištus milijonus dabar paskolino, ir tai tas kreditas remiasi ne teip ant valdžios, kaip ant įtaisymo geležinkelio Alaska-Siberija.

Tuo tarpu valdžia atoko ir prašneko, kad vidurinė jos netvarka nė kiek nesumazinot užsienio politika. „Ir Rusijos pritarimo, o da labiau jos pagalbos kaip gyvai reikalauja visokios valdžios, kaip labai brangaus laimėjimo“ („ves'ma ciennago priobrietenija“) —rašo „S.-Pet. Vied.“ neva sekant nuomonę prancuziško „Temp's'o“. Ir priveda faktą. Mat ei-

nant Algeciras'e konferencijai apie Marocco klausimą, vokiečių laikraštija buvo prancūs tarp kitko ir Maskolijos darbus, buk stumiančius Prancuziją prie nusileidimo. Grafas Lamsdorf (Mask. užsienio ministr.) užginčijo tą, ir Vokietijos patrijotų diplomatiški laikraščiai ji už tai pavadino intrigantu, nenaudėliu. Iš to jau Maskolijos diplomatai išveda „labai brangią“ maskolių valdžios žymę, užsienio santikiuose. Prie tam caras vėl rengia „tarptautišką“ sandoros konferenciją; tas pats caras, kurs da neužbaigė kruviną darbą Mandžurijoje, kurs visą savo žemę praskiedė savo pavaldinių kraujais—jis šaukia visas valdžias prie ramybės, sutikimo, kad tarp savęs nekeltų karių.

Da vėta paminėti vieną caro žymę užsienio politikoje. Popiezius Mohilevo arcivyskupystėn paskyrė žinomą Simoną, pernai atsilankiusį Amerikoje. Valdžia nesutinka, nes Simonas budams Plocko vyskupu prasizengęs prieš valdžią. Valdžia stato kitą ir laikosi drūčiai; popiezius, turbut turės nusileist, kaip... Viličiaus vysk. Roopas, kurs pareikalavus valdžiai, savo katalikiškai-politišką partiją panaikino. Valdžia susiaurina katalikų tikėjimo laisvę, sulyga stačiatikių pritraukimo prie katalikystės. Toki santikiškai valdžios su Romos bažnyčia gal tuo išduos tokius vaisius, kad kunigai liausis galvas guldę už carą ir jo dumą. Jau dabar Lenkijoje kunigai bei klerikalai krypta į opoziciją, kas atsigarsi ir Amerikos katalikiškuose lenkų laikraščiuose: jau peikia, net niekina dumą. Tik mūsų katalikų „kongresas“ giria tą dumą ir abelnai Lietuvos kunigai pasirodo dideliais atžagarėiviais ir biauriais „politikieriais“, su kuriais ir revoliucionieriai jau turės kariaut, ka-

riaudami už Lietuvos liuosybę, autoromiją.

Gal ir ten kunigų atydą nuvaldžios politikos atkreips ant savęs „marijavitai“...

Portugalijoje sukilo vieno laivo kareiviai; prisidėjo ir daugiau, ėjo šaudymasis su kitais laivais. Sukilimas didinasi. Visuomenės nuomonė sprendžia, kad gali pereit į armiją ir šalyje gali pakilt revoliucija. Viens pulkas buk jau atsiskęs klausyt vyriausybės. Valdžia smarkiai cenzuruoja telegramus.

Iš Amerikos.

Gorkij Amerikoje. Garsus rusų rašytojas Maksim Gorkij atvažiavo į Ameriką, sako — su tikslu patraukti amerikonus prie medegiškos pagalbos Maskolijos revoliucijai.

Gorkij iki 25 metų savo amžiaus buvo prastu darbininku (dabar jis tur apie 36 mstus). Paskui ėmė rašyt gražias apysakas daugiausiai iš varguolių ir paniekintųjų gyvenimo, ir per tai pragarsėjo visam sviete. Amerikos laikraščiai iškilmingai triubijo apie Gorkio atvažiavimą. Atvažiavus jam į New Yorką, „gerosios kliasos“ žmonės rodėsi, kad negalės pasidalit Gorkiu... Bet tuo atšalo—Gorkij nepratęs garbint didžiunus, jis revoliucionierius... Ir Amerikos „draugija“ atrado priekabę prie Gorkio, buk jis gyvenęs su netikra savo pačia, kuri teipgi ėia atvažiavo. Ir už tai Gorkij turėjo išsikraustyt net iš trijų hotelių. Nerabejo, kad ėia ir caro valdžios pasidarbuota.

Iš griautas visas miestas!

Seredos rytą buvo didelis žemės drebėjimas Kalifornijoje San Francisco mieste, gulintiame ant pussalio prie Ramausiaus ocar'o.

Grazus ir didelis tasai mies-

tas į kelias minutes liko išgriautas. Vienas didelis hotelis nugriuvo į jures, didžiausia jazavitų bažnyčia sugriuvo ir sudegė. Mažai namų liko nesugriautų. Iš griuvėsių pakilo ugnis ir viską išdegino. Ant rytojaus gaisrą pasisekė sustabdyti. Daugybė žmonių žuvo, kiti be pastogės, juos veža dyka laivais ir geležinkeliais kitur. Miljonieriai umai sudėjo dideles aukas, Wasingtono kongresas paskyrė iš valstybės izdo milijoną dolerių pašelpai nukentėjusių.

Valdininkai socialistai.

Milwaukee, Wis. Per paskutinius miesto valdininkų rinkimus 12 socialistų liko išrinkta į aldermanus, 5—į supervisorius, 2—į taikos teisėjus, 3—į constables. Milwaukee, tai vienintelis Amerikoje miestas, ką negali valdininkai buti „grafteriais“ nes ten gyvuoja geros tiesos, kaip r e f e r e n d u m i r k., kas kitur yra tik ant popieros.

„Appeal to Reason“.

Nedėliniame socialistų laikraštyje (išeina Girard, Kansas) „Appeal to Reason“ N. 539 yra aprašyta plačiai apie bylą Haywoodo, Moyer ir Pettibone, Vakarų Angliakasių Federacijos vadovų, areštuotų ir kaltinamų, buk už užmušimą ex-gubernatoriaus Steunbergo. Tame numeryje nieko daugiau nėra, kaip tik tas dalykas; visoki tyrinėjimai parodo, kad tai jie kaltinami neteisingai. To num. „Appeal to Reason“ išleista į svieta 3 milijonai 240 tukstančių egzempliorių! 2 mil. 240,000 egz. yra išleidžiama nuolatai prenumeratoriams ir šiaip ėmėjams, o milijoną egz. išleido tam tyčia su tikslu visuomenę supažindyt su tuo, kokių įnagių tveriasi kapitalistai, norėdami išnaikinti jiems grėšiančią politiškąją darbininkų organizaciją.

Angliakasiu streikas.

Pirmutiniai streikierių sumišimai jau apsirėškė, ir galima spėti, kad ištikrųjų prasidėjęs, nors Mitchell'io dar neapskelbtas, streikas bus kova ne tik sunki, bet ir nerami.

Windbar, Pa., kovo 16 d. 3 žmonės liko užmušti, 5 sunkiai sužeisti (sako, kad užmuštieji yra lietuviai, bet jų pavardės — Thomas, Topowicz, Dotcz — nelietuviškos). Į juos šovė šerifų pasiuntiniai (deputies), pasamdyti Berwind-White kompanijos.

Maištas kilo iš to. Konstebelis McMullen norėjo (kas žin už ką) areštuoti vieną streikierių. Pulkas streikierių užpuolė konstebelį ir įsivijo jį į vienus namus, kur jis ir pasikavojo. Minia, nesuradus jo žmonai, padegusi namus. Tada eimą deputčiai šaudyt ir areštavo ar 10 streikierių. Minia, susidedanti iš apie 5,000 žmonių — daugiausia ateivių („foreinerių“), tada užpuolė ant kalėjimo, kad išliuosuoti suimtuosius.

Minia išsiskirstė, paliknusi šautuosius ir sužeistuosius, ir tik mieste susirinkus sudaužė kelias triobas Berwind-White kompanijos. Gubernatorius Pennypackeris prisakė pasiskubinti į Windbar valstijos milicijai iš Greensburgo. Tai jai pasirodžius beveik viskas aprimo. Tarptautiška angliakasių vyriausybė tariasi protestuoti prieš tą skerdynę. Mazėni nesusipratimai buvo daugelyje vietų.

Valdžia bugdina miliciją į Wilkes-Barre ir kitur saugoti ramybę, kaip kad Maskolijoje kazokai daro...

Angliakasių viršininkai ketina uždėti mokesį ant visų dirbančiųjų, kur susitaikyta su kasyklų savininkais; tas turės but parama streikuojantiems, kurių yra į 400,000.

Kasyklų savininkai gabena si streiklaužius; kitur jų daug

jau turi ir brėkeriai pradeda dirbt; kitur parvežti apgauti darbininkai, pamatę, kad jie bus „šašais“, bėga sau, kaip tik išstruksta iš turčių tvartų... Kova ta bus biauri, ypač dėlto, kad iš darbininkų pusės ji nenuovoki, kaip visi streikai Amerikoje, nesikišanti į politiką. „Kazokai“ gal parodys kelią, kuriuo darbininkai eidami iškovos be maištų geresnį būvį.

Išz lietuviškų dirvu Amerikoje**Pranešimas.**

Tautiečiams, kurie aplaikė tikiėtus nuo P. Urbanto. Ne kurie tautiečiai prisiunčia už parduotus tikiėtus pinigus, atitraukdami prisiuntimo lėšas, ir į laišką įrašo ant ko kiek atitraukė. Tas butų nebloga, jeigu aš vienas tą darbą atlikčiau, ale kad tas darbas nebus slepiamas (da-gi bus sušaukta ko daugiausia žmonių, kad visi žinotų apie pelną) ir bus parodyta kiek tikiėtų atspausa. Tikiėtus atspaudino 3 kuopos S. L. A. sekretorius, taigi jis žino, kiek jų atspausa. Bus parodyta šiteip: Tikiėtų atspausa tiek ir tiek... parduota tiek ir tiek... liko neparduotų tiek ir tiek. O jeigu negrįžtų iš kur tikietai, tai bus parodyta adrisai iš kur kiek yra tikiėtų negrįžusių. Tai-gi, godotini tautiečiai, visados siųsdami pinigus už parduotus tikiėtus, parašykite žodžiu ir numeriu kiek prisiunti pinigų, o tąsyk bus man lengviaus parodyt viskas visuomenei teisingai. Teip-gi prašau godotinių tautiečių konoširdingiausiai pasidaruoti su pardavimu tikiėtų, nes didumas ar mažumas pelno priguli nuo jų.

Su revoliucionieriškais jausmais Petras Urbantas Box 214, Delray, Mich.

Hudson, N. J. Apleidus New Yorka, ir vaziuojant traukiu New York Central gelžke-liu, matosi išveizda Pennsylvanijos anglekasyklų. Tie patys augšti akmeniniai, apžėlę spyglėmis statūs kalnai ir tos pačios riogso sugniužę darbininkų bakuzės. Geležinkelis užverstas palei Hudson upę. Miestelis Hudsono išžiuri švarus, susideda iš 10,000 gyventojų; stovi ant gražios nuotakos. Antroje pusėje upės riogso status aukštas Kotskill kalnas, ant kurio viršūnės įstatytas puikus ruimingas viešnamis, čia vasaros laike New Yorko apielinkės, turčiai praleidžia laiką, atsikvėpdami tyru vėsum oru. Lietuvių šioj visoj apielinkėj randasi per 70 vedusių šeimynų. Gyvenimas musiškių paviršutinei išžiuri vargingas ant kuno ir dvasios. Vidutinis uždarbis \$1,50 dešimtį valandų dienos darbo. Lietuviai uždarbiauja žiemą prie kirtimo ledo, o vasarą krauna į laivus ir siunčia į reikalaujamas vietas. Mazuma dirba prie išdirbimo cemento kitokių išdirbysčių čia nėra. Išsilavinimas protiškąs čionykščių lietuvių stovi žemiau nei kibur. Teip gi tautiškos dvasios čia nėra nė menkos kibirkštėlės. Čionykščiai lietuvių žino vien, kad yra katalikai ir kaipo tikintiem pridera, jie parsitraukia viena kartą ant metų kunigą nuplovimui nuodėmių, už ką žinoma turi apšėčiai užmokėti. Kaip kitur teip ir čia pirmą vietą užima lietuviškos karčiamos Hudsono miestelyje tarpe 15 lietuviškų šeimynų, užsilaiko trys karčiamninkai. Visoj šioj apielinkėj lietuviškų karčiamų randasi dešimts. Kad pajudinti čionykščius lietuvius protiškai ir sukelti juose, tautišką dvasią, reikėtų padėti daugelį triuso. Reikėtų, kad koks geras tautiškas darbininkas apsigyventų čia per ilgesnį laiką. *Keleivis.*

Tacoma, Wash. Garbus Redytojau „V. L.“. Turėdamas ant akies ateinantį streiką angliakasių rytų valstijose ir ir rupestingą padėjimą tų, kurie atvažiuoja iš Lietuvos, neturėdami sau apsirinkę ypatingas vietas, padaviau mažą žinutę į „V. L.“ laikraštį apie miestą Tacoma Washingtono valstijoje. Nuo to laiko gro-matos iš visų šalių birte byra reikalaujančios platesnių žinių apie darbus, užmokesį ir ukes. Ne esiu joks vertelga, nė agentas, taigi turiu kasdiena dirbti dėl užlaikymo savo šeimynos; taigi dėl stokos laiko negaliu nė mažos dalies atsakymų nusiusti. Todėl, dėl žinios visuomenės prašau įdėti į skiltis „V. L.“ laikraščio sekančias žinutes. Jau antras metas kaip darbai čionai eina be sustojimo ir tas tik ne dirba katras nenori. Lentų piovinčiose dirba 10 val. ant dienos moka po \$1,75 išpradžios, bėt pažinęs darbą gauna daugiau. Plytnyčiose dirba 10 val. ant dienos po \$1,75. Medisono karšopėse 10 val. darbo nuo \$2,00 augstyn. Ant dokų po 40c. už valandos darbą. Ant geležinkelių po \$1,75 ir \$,00 ant dienos. Ant gatvių 8 val. \$2,00. Giriose nuo \$2,25 iki \$3,50 už dienos darbą. Didelė (camp) kompanija medžių kirtikų randasi netoliaus kaip 800 sieksnių nuo Gig Harbor stoties šale Tacomos. Liepos mėnesyje atsidaro šieno ir kviečių kirtimas Wala Wala ir apie Spokane kur nukeliavus galima uždirbti po \$9,50 ir valgi ant dienos. Beto yra dar daug darbų kitokių, visų jų negali surašyti. Turinti dideles šeimynas gali vaikus siųsti nuo berzelio mėn. vuogas rinkti iki ne ateina laikas apvynių rinkimo, kuriuos renkant — padėkim — tėvas motina ir du sunus arba dukters gali uždirbti \$6,00 per dieną. Tie visi darbai yra tarpe Tacomos ir Seale'o lygumoje vadina-

moje Puyallup Indian Reservation. Pragyvenimas čionai yra ne perbrangus; teip svarą jautienos galima gauti už 6c. geriausio steiko 2 svarai už 25c. Stubas galima gauti nuo \$8,00 ant mėnesio.

Čionai klausiu visuomenės ar žmogelis, tupėdamas palei volą Rentono anglių kastynės, gyvenant toli nuo svieto, gali žinoti, kas dedasi po visą Washingtono valstija ir neištyrę-prigulinčiai stovį dalykų gali vadinti manę melagiumi ir sukkti galvas visuomenei kad bijotų keliauti į vakarus?...

Su guodone
S. Mačėnas,
F. R. D. box 70
Gig Harbor, Wash.

Forest City, Pa. Balan dzio 8 d. mūsų kun. Kuras užšaukė nepaprastą parapijos susirinkimą dėl išrinkimo delegatų į katalikų kongresą. Per susirinkimą kun. K. pirmiausia išniekino socialistus ir jų partiją, sakė — jie tik žmonei subuntavoję Lietuvoje, o paskui pats pabėgo, pasislėpė (kur? ar kalėjimuose? Red.) sako — jų vyriausias vadovas esąs Londone (Tai teip-jau didelis nesupranta tas jų kunigas. Londone yra tik S. D. Partijos atstovas, greičiau jos tarnas, o ne vadovas. Red.)

Peikė da toliau socialistų partiją. Vienas žmogelis dyvijosi, kas tai tų socialistų perviera. Daugelis pradėjo iš to juoktis, o kunigas paaiškino, kad ne vierna, tik partija. Ką bėjo, kad reikia lietuviškų mokyklų, tai eserų (minyškų) mokyklos esą mums būtų atskandžiausios. Apie tai daug kalbėjo ir galutinai tą nutarė. Daugiau ką kalbėjo: apie katalikiškų laikraščių parėmimą, apie „Kataliko“ išleistojaus negerumą, kad pavarė gerą redaktorių ir kitus dalykus, tai nieko daugiau nenutarė įvykdijt, kaip tik minyškas.

J.

Laiškas į Redakciją.

Garbi Redakcija!

Prie korespondencijos iš Brooklyn patilpusiai pereitam N.14 „Vienybės“ buvo pridėtas patėmijimas apie kuopą socialistų, kad ji, „kuopa“, vietoje rupintis apie reikalus darbininkų, pastarame laike t. y. būnant man Brooklyne, per visą laiką užsiėmė vien asabiškumais. Tamista tą patėmijimą išbraukėte, ir aš negaliu suprasti dėl kokios priežasties. Man rodosi, jog klaidos visados yra vertos patėmijimo, nepaisant kas jas darytų. Ypačingai jei eina klaidingu keliu mūsų pimžengiai! Tamista gal sakysi, jog paminint klaidas reikia nurodyti kame jos yra padarytos, taigi atsakau, jog patilpusiam laiške nebuvo vieta. Bet jeigu rašiau apie socialistų kuopos klaidas, tai ištikro ir turiu tam tikrą pamatą, ir ar Tamista norite ar ne, klaidos, pakol jos netaps pataisytos visados pasiliks klaidom. Su guodone

Keleivis.

Redakcijos atsakymas. Nors Tamista nepaminėjai ar talpinti ar netalpinti šitą laišką laikraštyje, tačiau manome, kad galima be to leidimo jį patalpinti, ypač delto, kad jis meta pluoštą šviesos ant dalyko, kad ir ne didelio, bet reikalingo matyti visiems korespondentams bei publicistams.

Tamistos patėmijimas buvo po korespondencija („V. L.“ N.14), po kuria, kaip paprastai, pasirašėte: Keleivis. Po patėmijimu gi T-tos pasirašyta tikra, nors nepabaigta, pravardė. Todėl nė mislis mums neužėjo, kad tai priguli prie korespondencijos: manėme, kad tai redakcijai pranešimas, kaip tai daugelis korespondentų nokartą daro. Delto mums labai nesmagiai skamba T-tos mislis, buk mes nenorime nurodyti socialistų klaidas! Ant-

galo, tas patėmijimas turėjo but ten, kur nurodyta kitos brooklyniečių klaidos, korespondencijoj, o ne „postscriptum“.

Turite tiesą, kad minint apie klaidas, reikia, — butinai! — pasakyti ir kokios tos klaidos. Tos sąlygos negalint išpildyt, patėmijimas visuomenės akise neturės jokios vertės. Ir apkaltnamieji, norėdami kaip nors pasiteisinti, negalės, tuojaus rašyti kritiką, o tik tai turės klausti, kame apsireiškė tie „asabiškumai“; tai gi matote — bereikalingi rašinėjimai, o Tamistai vis tiek prisieitų atsakyti, tai kodėl negalite iš-syk tą padaryti? Jei aplinkybės neleidžia tatau išaiškinti, tai neverta nė pradėti judinti. Pradedant gi judinti, reikia jau buti prisirengusiam ir visą dalyką parodyt, jei kas to pareikalaus.

Susivienijimo L. A. reikalai.

XXI Seimas Susiv. L. A.

Kaip jau buvo apskelbta C. K-to „Atskaitos“ N. 16 apie busiantį XXI Seimą S. L. A., tai šiuomi mes rengėjai seimo pranešame S. L. A. sąnariams ir visumenei, kad seimui svetainė yra SOUTH SIDE TURNER HALL, po Nr. 3143—3147 State street, nusamdyta šioms dienoms 28, 29, 30 ir 31 gegužio. Viešbutis delegatams apstototi yra COLUMBIA HOTEL, kertė 31-st ir State str. Atvažiavę ant bent kokios stoties, delegatai klauskite State street tramvajaus (karo) į South, katrais atveš iki 31 gatvės, kur randasi viešbutis, ten pat netoli ir seimo svetainė.

Geistina, kad delegatai pributų į Chicago, nedėlioje 27 d. gegužio prieš pietus, nes po pietų tą dieną apie 3-čią val. turėsime iškilmingą apvaikšėjimą, susidedantį apie iš 15 lietuviškų Chicagos draugys-

čių. Paroda gatvėmis prasidės nuo „Bridgeporto“, arba South Margan ir 33-čios gatvių; 33-čia iki State str. ir į minėtą salę, kur bus prakalbos, dainos, deklamacijos, ir tt. Todėl, katrie iš kitų miestų delegatai pasišvesite laiką kalboms malonėkite per laišką pranešti, ant žemiaus pasirašiusio adreso, kad mes galėtume patalpinti ant programo kalbėtojų vardus bei pravardes. Visuose reikaluose arba klausiant kokiu artėsniu informacijų iš kitur, kreipkitės ant mano adreso:

36-tos kuopos prezid.

M. J. Damijonaitis,
3108 So. Halsted str.,
Chicago, Ill.

P.S. Meldžiu kitų laikraščių šitą atkartot, katrie pritaria S. L. A.

Ligoniu pagelbos skyrius. „V. L.“ N. 13 radau M. Ročkiaus užmanymą įkurti S. L. A. „Ligoniu pagelbos“ skyrių. Tai yra kopuikiausias užmanymas, svarbus reikalas. M. Ročkus sako, kad Illinojaus stėte sutikęs daug žmonių, ką to trokšta. Man rodos, visi mūsų broliai to reikalauja. Broliai, dabar seimui artinantės, šokim visi vienu sykiu ir prirengkim tą reikalą, kad seimas jau galėtų įkunt! Atsitinka ščekėt su daugeliu žmonių, kurie, kalbinant prie Susivienijimo, atsako: „kas man iš to prigulėjimo tiktai dėl posmertinės, kad nėra pašelpos ligoje“. Tėip, nelyginant, sako: „kas man iš to, ką šneka apie gerą gyvenimą po smert, o gyvas žmogus turi buti aišiau už gyvulį“. Anot M. R., ligoje pašelpos reikia pirmiaus, ne kaip posmertinės.

M. Povilaitis, 35 k-pos.

Farma ant pardamimo labai pigi, 112 akru už \$1600.

Kreipkitės pas Harry Scot
44 Main str.
Plymouth, Pa.

IŠ BAŽNYČIOS ISTORIJS.

Parašė A. D.

Tose kovos valandose popiežiai yra pasakę karaliams karčią teisybę, kuri abiejų pusių yra užtylima. Kitoks padėjimas spyrė ir prie kitokių nuomonių 1).

Ne sykį popiežiai iškeikdavo svietšką karalių, — tą dabartinį „Dievo pateptinį“, — kaipo bedievių ir atskaluną; liepdavo neklausyti karaliaus ir išrišdavo visus valdinius iš duotos karaliui prisiegos. Garsusis popiežius Grigas VII yra tankiai taip daręs su neklauzomis ir ne sykį yra išleidęs tokius revoliucijinius manifestus, kurių dabar negirdėsi nė iš popiežiaus, nė iš kunigų lupų 2).

Kunigai, popiežiai, turėdami savyje dar senovės demokratų dvasios liekanas, priegtam nemokėdami kaip kovoti, rasdavo reikalingu ir pagirtinu kartais nugalabinti tyronus. Ir tankiai budavo tokie atsitikimai.

Karaliai, jieškanti garbės, buvo tuomet „bedieviais“. Jie atakydavo teipo gi savaip. Edavo ant Romos, užpuldavo ant vienuolinių, apiplėsdavo. Darydavo tai ir tikinčiausi katalikai, jeigu jiems pritrūkdavo turtų 3).

Dabar gi yra laikoma už nuodėmę ir maištai kelti ir karalius bei jų ministerius galabinti.

1) Garsus sutvertojas bažnytinės organizacijos, panaikinusis kunigų pačiavimąsi, pripažintas vėliaus šventuoju popiežius Grigas VII, savo laiške į Meco vyskupą (kovo 15 d. 1081 m.) rašo apie karaliaus valdžią, jog tai „yra įtaisa, kuri yra įvesta svietišku žmonių, nepripažįstančių Dievo“. Nebuvo tai liglaikinis tulžies išsiliejimas, bet tikriausia neklaidingojo popiežiaus nuomonė, nes neužilgo jisai tą pat sako savo aplinkraštyje į visus Vokietijos vyskopus: „Kas gi nežino, kad karalių ir kunigaiškėčių pradžia ir kilimas nuo tų paėina, kurie apie Dievą nė žinoti nenorėjo, buvė pilni puikybės, išdidumo, greitai prie plėšimo, viltvilystės, užmušimo, — trumpai sakant — visokių nenaudėlių, nedorėlių ir pikdarių, spiriamų aklo pageidimo ir baisaus pasiutimo ir pagundytų šio pasaulio kunigaiškėčio, butent velnio, kad vies patauti ant sau lygių žmonių“.

2) Grigas VII yra išleidęs tokį manifestą arba encikliką vasario 21 d. 1076 m. į Vokietijos ir Italijos gyventojus, kur prisakė neklausyti jų karaliaus Indriko IV. Privėdame tą gražią vietelę: „Visagalinčio Dievo Tėvo, Savo ir Šventosios Dvasios vardan, pasiremdamas ant Tavo įgaliojimo, Tavo bažnyčios guodos palaikymui ir apginimui, ašai atimu valdžią visos Vokietijos ir Italijos karaliui Indriko Indrikai, kuris su negirdėta drąsa sukilo prieš tava bažnyčią; paliuosuoju visus krikščionis nuo pildymo prisiekos, jau dnetosios ir dar duosimosios, išiuomi uždraudžiamie visiems tarnauti jam kaip karaliui“.

3) Atsizmėjo tuomi ir uoliausi katalikai, — pavyzdin XI amžį atėmimu dvarų ir apiplėšimų vienolinių Vokietijos cesorius Indrikas II (1002—24). Jisai buvė vėliaus priskaitytas prie šventųjų. Paraginantis pavyzdys tikriems katalikams!

Bet jeigu tiejei bus daug padarę pikto popiežiui, tai galima. Teip, kada 1900 m. anarchistas Bresci nugalabijo Italijos karalių Umbertą, tai popiežius tam darbui pritarė 4), nes mat Italijos karaliai ikišiol buvo popiežiaus nepripažįstami....

Karaliams plėsti bažnyčios dvarus padėdavo bajorai, praleidusieji savuosius lobius. Žinoma, ir jie buvo laikomi „bedieviais“.

Vertelgos ir vaisbunai (kupėiai) turėjo kuodaugiau priezasties pykti ant bažnyčios. Jiems reikalinga pinigai, patį savų daug neturėjo, o matė juos žerint ir girdėjo skambant bažnyčiose, matė blizgant daug aukso ir sidabro. Panorėjo juos paleisti į apyvartą, o čia gulėjo be naudos. Ypač pyko, kam tie pinigai išsina į Romą iš jo krašto. Todėl jie ir šaukia, kam bažnyčiai pinigai, auksas, — nes jiems jie buvo reikalingi. Teip ir vaisbunai, vertelgos, palukininkai buvo apšaukti „bedieviais“.

Taigi susidėjo dabar į kupėtą 3 sėbrai — karalius, bajorai, vaisbunai — prieš bažnyčią; norėjo numesti popiežiaus jungą, užgrobti bažnyčios turtus, nuveikti didžiausią feodalą, kuris kliudė valstybės augimą ir stiprėjimą. Noras buvo, reikėjo dabar dailiai išguldyti, kad išrodytų padoriai, buk tai einama prieš netiesą, skriaudą, o ne dėl savo naudos. Tai atlikti buvo dalykai inteligentų — advokatų, istorikų, mokslininkų, teologų. Ir šie jieškojo argumentų Šventraštyje, istorijoje ir tt. Atrado daug kliaudžių katalikų bažnyčioj, ko pirmiaus nematė, nes nebuvo reikalinga matyti....

Atradę popiežijoj daug kliaudžių įkurdavo naują bažnyčią, kurios mokslas menkai ką tesiskirdavo nuo katalikų, tik organizacija buvo kitokia. Ji prigulėjo ne popiežiui, bet savo karaliui, ji tapo valdžios įnagiu, o ne ponų, kaip tai buvo pirmiaus. O įvedimas naujo tikėjimo prasidėdavo nuo plėšimo kunigų, vienuolinių dvarų, klebonijų, bažnyčių. Dvarus atsiimdavo bajorai, pinigai greitai pakliudavo vertelgų rankas. O sodiečiai gaudavo sunkesnes lazas. Tokios buvo reformacijos.

4) Popiežiaus laikr.: „Unita Cattolica“ ir „Voece della verita“ teip rašo apie tai: „Niekas negali užmušti tyrono, jeigu jisai yra tiesotu karaliu; nors ir apverstų savo valdžią ant pikto... Bet prisiavinusį sostą gali užmušti kiekvienas jo valdiny“.

Socijalistai gi (šios gadynės revoliucionieriai) yra tos nuomonės apie galabinimą karalių. Jie netiki, kad nudėjimas karaliaus ar ministerio gali atnešti palengvimumus, todėl terroru ir neužsiima. Bet anaipol nesigaili, jeigu bus užmuštas koks niekšas karalius ar ministeris, gali dar džiaugtis kartais, kad toks nenaudėlis sulaukė bausmės.

Pagaliaus, socialdemokratams nemato skirtumo tarp tiesotų karalių ir netiesotų. Nuo to jisai nėra geresnis. Geriausia, kad jų visai nebutų.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Kasos stovis.

(Nuo paskutinės atskaitos sausio mėn. 06.)

Pagal „Vienybės“ No. 2 likosi \$838,68
 Nuo: Valparais'o, Ind. kuopos 1,80
 Ch. Štorkas, Torrington, Conn. 60
 Philadelphia, Pa. kp. 2,70
 B. Sakalauskas, Rush Run, W. Va. paaukavo 3 00
 Senecaville, O. kp. 1,60
 Pittston, Pa. kp. 14,83
 Collinsville, Ill. kp. 2,40
 Springfield, Ill. kp. 2,40
 Brockport, N. Y. kp. 6,00
 Hudson, Pa. kp. 1,80
 Shelton, Conn. kp. 3,60

Viso \$879,41

Ant revoliucijos:

Už cigarus ir laikrodėlį, pagal „V.“ N. 3 \$78 36

Už tuos pačius nuo M.J. Čeponio, New Britain, Conn. 1,55

Viso \$79,91

Pribuv. per abu viso \$959,32

Išmokėjimai:

Sekretoriui A. Ramanaukui algos už 1905 m. \$25,00

Sek.A.R. už pač markes 2,00

Literat. komit. sąnariui, V.

Daukšui, už persiuntinėjimą rankraščių per 3 metus tarnystės 4,00

J. J. Paukščiui už atspaudinimą „Živilės“ pabaigtą mokėti 185,00

„Kovai“ per Širvydą, už atspaudinimą „Soc. ir darb.klausimas“ pabaigta mokėti 104,00

Už išsiuntinėjimą tos pačios knygos 5,78

P. Mikolainiui už ekspresą, atsiųstų knygų iš Plymouth, Pa. padalint Castle Garden — Emigrantams 60

Kasierystės pačtos markutės nuo paskutinės atskaitos, 90

„Susivienijimui Mokytojų“ Lietuvoje išleidimui knygų į mokslines vaikams, pasiūsta

i Vilnių 200,00
 Money Orderis persiuntimui ir registravimas 2,13
 Ant revoliucijos iš T.M.Dr. kasos, pagal nubalsavimą kuopų (žr. N. 15 „Vienybė“, pasiūsta Leti. Soc. Dem. Paatijai per rankas p. Lizdeikos į Londoną 300,00
 Už cigarus ir laikrodėlį ant revoliucijos pasiūsta drauge L. S.D.P. per p. Lizdeiką 79,91
 Persiuntimas už money orderį ir registravimą laiško 3,93
 Išmokėta \$913,25
 Pasiliko iš viso \$46,07

P a s a r g a : Kad nors pirmiausia ir buvo nubalsuota ant revoliucijos iš kasos duoti 300 dol. o tik centralnas komitetas ignoravo ir prezidentas per organą smarkiai pinkliavo; bet jau likosi per paskutinį nubalsavimą išpildyta nors ir priešinosi; tai dabar, kad aš už baigčia kasierystę ir perduočia likusius pinigus naujam kasieriui, lai centr. komitetas atsiunčia pakvitavoną už kasierystės tarnavimą ir assignaciją ant sumos likusių pinigų, pagal virš parodytą atskaitą, nes jei to nepadarys ir pakels kaštus už išsiūstus prieš jų norą ant revoliucijos, tai su likusiais pinigais busiu priverstas apmokėti kaštus, kokius man užduotų, kad draugystės nubalsavimą išpildžiau.

Rods prez Paltanavičia liepė, kad aš paduočia su pinigais ir rokundų knygas kasieriui.

Vienok, kad senasis kasierius p. Olševskis man jokių knygų neperdavė ir sakė, jog jam velionis Griešius ir jokių knygų nepadavęs, tai jis man negalys paduoti jokių off cija-liškų, o tik sau privatiškai begi rokundų pasiženklino, o draugystei atskaitą kas mėnesį per organą „Vienybę“ išdavęs tai lygiai, teip ir aš visą laiką dariau, kaip visi pirmutiniai kasieriai; knygų negaliu per-

duot, nes negavau, o finansų knygas veda sekretorius ir tik pas sekretorių perdavimai buvo daryti, ne pas kasierius.

Laukiu rašto nuo Centr. komiteto, kad galėčia perduoti senąją kasą.

J. Naujokas.

Glasgov'o kovo 18 d. 77 kuopa T.M.D. laike susirinkimą, kur sąnariai užsimokėjo mėtinę mokesį. Priegtam dar keletas prisirašė naujų. Į centrališką kasą dar nesiuočiamė pinigų, nes nežinom naujo kasieriaus adreso. Klausimas, kodėl organe nėra patalpinta. Teipgi mes pritariam prisidėti prie išleidimo pradžiamokslų Lietuvoj.

Sekr. K. Rugienius.

Gera roda mainieriams.

Ka jiems daryt reiktų, jei būtų paliepta streikuoti.

Šiame laike teip rodosi, kad streikas tulose dalyse minkštos anglies neišvengtinas, kadangi savininkai, tikėdamiesi priversti mainierius dirbt už dabartines numazintas algas, nesutinka mokėti mažumą didesnės algas, kokių mainieriai prašo per savo susivienijimo atstovus. Reikia pagirti ištrivojimą su koku mainierių vadai veda tarybas su savininkais, linkėdami, kad anie turės pripažinti, jog mainieriams teisingai priguli mažumą didesnės mokesies, negu dabar gauna; reikia pagirti mainierių drąsą, su kokia atmeta savininkų siulomas mažas algas, ir velyjam jiems pasiekimo, jeigu pakils streikas.

Šitas žemės mainieriai negautų tokias algas, kokias šiandien gauna, jei nebutų mainierių unijos, o smagu mums pasakyti, kad didesnė dalis darbininkų tai gerai išpažįsta ir šelpia uniją, drutina ir išlaiko

ją. Galima tvirtinti, kad šitie mainieriai laikysis unijos, jeigu ir grumzdžiantis streikas būtų sunkus ir ilgai prasitęsiantis. Mainieriai žino, kad unijos pasisekimas tai yra jų pačių pasisekimas, ir unijos su mušimas tai yra jų pačių su mušimas, nes savininkai, jeigu laimės, rūpysis numazinti dar ir tas algas, kokias mainieriai dabar gauna.

Streikui stovint uždurų, norim štai ką pasakyti mainieriams, kuriems, streikui kilus bus paliepta streikuoti:

Klausykite savo vadų visuose dalykuose laike streiko. Anie žino kas daryti. Jie iš patyrimo žino, kaip darbininkams reikia apsieiti per streikus. Nueikit ant savo vietų su sirinkimų, kur patirsit, kaip dalykai stovi. Pasielgkit davalniai, neperžengkit įstatymus ir tvirtai laikykitės unijos. Jei turėsit tikrąją drąsą kovoti ir kovosit iki paskutiniam, ne pasiant kaip ilgai ir kaip sunkiai, ant galo laimėsit, o laimėjimas nebus mažas.

Isz visur.

Pagal Maskolijos žmonių surašą 1897 m., kurių nebylių yra: Maskolijoje 126,153 (vyrų 69,362, moterų 56,791); Lenkų karalysteje — 13,025 (vyrų 7,223, mot. 5,801); Kaukaze—8,573 (vyrų 5,082, mot. 3,491); Sibire—6,918 (vyrų 3,986, mot. 2,932); Vid. Azijoje 4,091 (vyrų 2,817, mot. 1,274). Išviso 150,759 (vyrų 88,470, mot. 70,289).

Amerikoje nebyliams yra 131 mokykla, kur mokinas 11,259 mokiniai; Vokietijoje—91 mokykla (6,458 mokiniai); Prancuzijoje—63 mokyklos (3,834 mok.); Maskolijoje—60 mokyklų (2,777 mok.).

Baisus buvo išiverzimas Italijos ugniakalnio Vezuviiaus. 10 miestų, didesnių ir mažų,

liko beveik užpilta pelenais, teip plačiai užėmė. 500 tūkstančių žmonių liko be pastogės. O kiek žuvo — dar nėra tikros žinios. Per 24 valandas vertėsi į padanges dumai su pelenais ir bėgo upės lavos (ištirpusių akmenių ir tt.) degidamos viską kas papuolė.

Aukos revoliucijos reikalams.

New York, N. Y. J. Naujokas \$1,00
 Buvo \$9,75
 Viso labo yra \$10,75

Aukos kankiniams.

New York, N. Y. J. Naujokas 99
 Buvo \$6,00
 Viso labo \$6,99

Pataisymas.

„V. L.“ N14, „peržvalgoje“ netyčia įsiveržė klaida. Kun. Prapuolenis išleidžia Seinuose laikraštį „Šaltinį“, o ne „Lietuvos Balsą“, kaip ten yra pasakyta. „Lietuvos Balsas“ gi išeina Kaune.

Klaidų atitaisa.

„Vienybė“ N13 iš Glasgovo buvo paduota 2 svarai 16 šilingų aukų, surinktų per balių. Turi but teisingai 2 sv. 6 šil. 6p.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau jauną vaikinaį į offisą, mokantį gerai lietuvišką, lenkišką ir rusišką kalbas, teipogi ir rašyti, tegul atsišaukia per laišką ant adreso:

Henry J. Schnitzer,
 141 Washington str.
 New York, City.

Pajieszkau savo brolio Stanislovo Kavaliausko Vilniaus gub., Trakų pav., Onuškes volosties, Smalei sodzius. Jis pats ar kas kitas žino apie jį teiksis duot žinią ant adreso:

Jonas Kavaliauskos
 12 W. Papleton st.
 Shenandoah, Pa.

Isztrauka atskaitos.

Nuo Seimo atsibuvusio Philadelphijoj Pa., 22 d. vasario 1906 m. iki 31 kovo įplaukė aukų ant rankų Centr. Kom. Reik. Tėvynės. Viso labo \$1,173,67

Tos aukos paskirtos sekančiais, pagal nurodymą aukautojų.

a) Liet. Soc. Demokr. Partijai

1) Easton, Pa. per J. Cvirka	\$4,88
2) Courtney, Pa. per J. Stasiukolį	13,00
3) Pittsburg, Pa. per F. Bagočių Liet. Krikšč. dr.	2,00
4) Wilmerding, Pa. per J. Galinį Liet. Sąj. dr.	138,62
5) Wilson, Pa. per „Spindulį“ kuopa 116 S.L.A.	20,35
6) Waterbury, Conn. per „Spindulį“	4,75
7) Paterson, N. J. per E. Kindarą	2,95
8) Chicago, Ill. per J. Nadošaucką	3,60
9) So. Boston, Mass. per kun. J. Žilinską	53,00
10) New Haven, Conn. per F. Cibulskį	25,00
11) Easton, Pa. per J. Krikščiuoką	3,79
12) Scranton, Pa. per K. Živatkaucką	13,21
13) Lawrence, Mass. per M. Kundraitį	43,90
14) Meriden, Conn. per V. Milkbaką	3,10

Viso labo Liet. Soc. Dem. Partijai prisijūta \$332,15

b) Lietuvių Demokratų Partijai:

1) Easton, Pa. per J. Cvirka	2,45
2) So. Boston, Mass. per kun. J. Žilinską dr. šv. Povylo	100,00
3) Easton, Pa. per J. Krikščiuoką	1,89
4) So. Boston, Mass. per kun. J. Žilinską	80,00

Liet. Demokratų Partijai viso labo \$184,69

c.) Lietuvių Mokintojų reikalams:

1) So. Boston, Mass. per kun. J. Žilinską	27,00
2) Amsterdam, N. Y. per B. Balevičią	25,00

Reik. Mok. Liet. viso labo \$52,00

d) Šiaip visokiems Tėvynės reikalams ant rankų dr. B.

1) So. Boston, Mass. per kun. J. Žil. dr. šv. P.-Pov.	27,00
2) So. Boston, Mass. per kun. J. Žilinską	50,00

Viso labo \$77,00

e) Aukos nepaskirtos:

1) Philadelphia, Pa. nuo seimo ir prakaitų	294,03
2) Chicago, Ill. per C. J. Wištert dr. Klubas	30,00
3) Amsterdam, N. Y. per Br. Balevičią	32,00
4) New Britain, Conn. per M. Mazeiką	11,50
5) Schenectedy, N. Y. per B. Balevičią	114,00
6) Philadelphia, Pa. per S. Mankų	11,80
7) Providence, R. I. per J. W. Gudaitį	34,50

Viso labo \$527,83

Išlaidos:

1) Ant parengimo Seimo ir mas-mišingų	74,78
2) Typewriting Seimo Rezoliucijų	12,00

Išdavimo viso \$86,78

Išsiuntinėjo visas aukas pagal paskirimą aukautojų.

Centr. kasieriaus rankose likosi \$441,05

C. K. Š. T. prezidentas kun. M. Peža

Pasirašė: Susinešimų sekret. Šernas

Finansų sekt. F. Bagočius

P a s a r g a . Siųsdami aukas aiškiai parašykite, kokiai partijai arba kokiam tikslui jas skiriate. Nerašykite: „siunčiame visoms kovojančioms partijoms“. Chuliganai ir juodoji šimtinė teipgi kovoja, bet jie kovoja už senąją tvarką ir už sostą carų, o ne už žmones.

Reikia pažymėti aiškiai, ar jūs skiriate pinigus Soc. Demokratų Partijai, kuri griaua senąją tvarką Maskolijoje su ginklais arba Demokratų Partijai, kuri platindama apšvietimą lietuvių tarpe teipgi kovoja už laisvę jų; arba Lietuvos mokintojams, kurie dabartės, kovodami už lietuviškai-tautiškas mokyklas, kenčia didelį vargą.

Broliai lietuviai Amerikos, nepamirškime to, kad šita valanda yra labai svarbi gyvenime Lietuvos, rinkite tad aukas šelpimui Tėvynės brangios ir siųskite jas kasieriui C. K. Š. Tėvynės.

Pinigus visados siųskite ant vardo kasieriaus C. Kom. p. Teoph. Dudas 921 S. 2-nd st., Philadelphia, Pa. Jam teipgi siųskite ir vardus aukautojų, o jis vardus persių sekretoriui. Sekretoriusgi susinešęs sus visu komitetu pagarsins kas mėnuo laikraščiuose.

Prezidentas Centr. Kom. Šelp. Tėv. kun. M. Peža.

Isz visur.

Antrą dien velykų Katovicėj bus lenkų socialistų kongresas. Svarbiausias klausimas kongrese išrišamas bus: susivienijimas lenkų socialistų Poznaniuje su vokiečiais socialdemokratais. Tas didelę svarbą turėtų lenkų socialistų politikoj Poznaniuje.

Danijos karaliaus dukterė I. J. zė sausio mėnesį bandė nusišaut, liko dar gyva, bet kulkos daktarai negalėjo išimti ir dabar pasimirė Nachode, Čekuo-se. Su savo vyru, kunigaikščiu Schamburgu gyvena labai nelaimingai, jis ją mušdavo; už skolas tankiai užstatydavo rakandus savo palocių. — Jau šiandien ir Dievo aprinktieji žmonių valdonai nesusivaldo patys, lyg tikri tamsunai.

Latvių laikraščiai rašo, kad nuo gruodžio 14 iki vasario 14 d. caro valdžios kareiviai Pabaltmario krašte pakorė 18 ypatų, sušaudė 621. Visokiuose kovose su kariūmene krito 320 ypatų, 251 liko užplakti „knukais“. Kariūmenė subombardavo ar sudegino 97 kaimus, 22 namu miestuose, 4 mokyk-

las, 2 miesto rotušes, ir 3 klubus.

Arabijoje eina nuo seniai (apie 12 metų) sukilimas prieš turkų valdžią. Dabar jis priima platesnę formą. Turkų kariūmenės vadas Ahmed Tezi pašta turėjo pasitraukti su 10,000 kareivių. Jis prašo sultano kad paliuosuotų nuo vadovystės, nes girdi per mažai kareivių ir jis negalys arabų numalšinti.

Persų kalboje išleina 11 laikraščių — Persijoje ir užsieniuose. Tegerane (Persijos sostinė) išleina „Iran“, „Eityla“, „Adab“, „Sorėja“ ir „Tarbiag“, Taurize — „Hoodid“, Bušire — „Muzzaferi“, Kalkutoje — „Hoblul-Matin“, Kaire — „Kiamal“, Aleksandrijoje — „Dzehre-Name“, Ashabade — rusiškai — persiškas dienraštis „Uzkaspijos žinios“.

Labiausiai pasiplatinę pasaulišką pakraipos dienraščiai „Holb-ul-Matin“ ir „Dzehre-Name“, turinti po 60,000 emėjų su viršum. „Iran“ ir „Eityla“ — tai oficiališki Persų valdžios organai.

Lietuviu tauta

senoveje ir szlandien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tąsa.)

nežiurint į savo žilą amžių (85 metų), dėlei savo smurtumo ir gudrumo. Dėlto tai sutarta buvo susivaziuoti daugybei valdymierų Vytauto viešpatystėje, į Lucko miestą, kur Vytautas užprašęs buvo teip-gi Jagėla, be kurio žinios nenorėjo zengti teip didelių žingsnių.

Vytautas Lucke priėmė svečius su iškilme, ziemą 1429m. Iš tikro nė pirm to nė po tam iki Napoleono I gadynėj nebuvo tokio didelio susivaziavimo karunuočių — nuo Rusų kunigaikščių ir Totorių chano, kryževių ir Byzantijos legatų pradant, o baigiant ant paties ciesoriaus Sigismunto. Suvažiavo į 15 000 svečių ir viešėjo per 7 savaites!

Dėl svečių maisto Vytautas kasdien naikino: 700 jaučių, 1.400 avinų, 100 taurų, ir 700 bačkų visokių gėrimų. O svečių vaišinimas per 6 savaites kaštavo nemažiaus kaip pusantro milijono auksinių.

Šitame suvažiavime turėjo buti nuspręstas kryževių ginčas, ginčai dėl Raudonos Rusijos ir Maldavijos tarp Lenkijos ir Vengrijos, reikalas gynimo rytinės viešpatystės nuo Turkų, o ant galo ir Hussitų reikalai. Viskas šitas buvo ideališku siekiu susivaziavimo Lucke, tu inčiu pertikrinti susirinkusius svečius apie Vytauto galybę, su kuriuomi ciesorius šventė savo sątaiką, o kursai monarchai geidziant emė ant savęs rolę su dzios ginčiuose Lenkijos su Sigismutu ir Zokonu. Kada lydintieji Jagėla ponai pasipriešino šitam, atmesdami Vytauto įtekmę ant Lenkijos dalykų, Sigismuntas dalintojas iš Dievo mylistos karališkų insignijų, aukauja Lietuvos kunigaikščiui karališką titulą, prizadėdamas atsijusti jam karuną, kurią reikėjo pagal tradiciją priimti iš jo ir popiežiaus rankų. Vytautas neturėdamas sunų, o norėdamas palikti savo įpėdiniui gabų brolių Zygmantą, geidė jam per šitą sątaiką su susiedais palengvinti pirmus valdymo žingsnius.

Lucke vienok dalykai kaslink karunavojimo Vytauto netapo galutinai užbaigti, Lenkai protestavojo ir apledo miestą, nors Jagėla sutiko ir abudu monarchu persiskyrė gerokame s tikime. Dabar prigulėjo viskas nuo Vytauto, ar priimti karuną ar ne. Bet veikiai dalykai kitaip pakrypo. Mat į keletą dienų po tam Jagėla pasiuntė per Mežyką ir maršalą Domarą tą gromatą karaliui Sigismuntui, kurs tąją pakeliui Lańcute aplink 6 dieną vasario apturėjo, kur jis rašė, kad dalyke karunavojimo, senatoriams perstatant, jis dabar kiteip manęs, jis dabar matęs, kad tasai karunavojimas nieko labo neatnešęs abiem šalim, kad jis abipusėms suderyboms priešingas esąs, kad Lietuviai, išdydaudami šita nauja garbe ir urėdu, galėtų išdrįsti (posent assumere audaciam), mirus Vytautui apsirinkti karalių iš savo dėkos, nesiklausę Lenkų, kas tiesok tebeantiems prizadėjimams priešinasi, Vytautas vėl daug tėvoniškų žemių karaliaus turįs po savo globa, kurias jis nenorėtų pa-veržti, bet kurios, anam apsikarunavojant, galėtų dingti dėl jo ir dėl karunos Lenkijos; todėl jis prašęs Sigismunto, kad atizadėtų nuo savo užmanymo.

Toji gromata, kurią karalius Sigismuntas tuojaus prisiuntė Vytautui, buvo pradžia ir priezasčia viso tolesnio nelabumo. Be tos gromatos, nežinia, ar Vytautas būtų užsimanęs karunuotiesi ar ne. Tatai pats Vytautas savose gromatose atkartoja daug sykių, o pirmą syk gromatoje 17 d. vasario, kur jis sako: „Nuorašą tos gromatos, kurią mums prisiuntė romiškasis karalius, mes liepėme perskaityti akyvaizdoje mūsų dūmos. Iš jos mes patirsime, kad tai, ką Lucke akyvaizdoje romiškojo karaliaus priėmė su pritarimu ir maloniai, nugis tam karaliui kiteip perstatai. Teip gi tame nuoraše mes radome, kaip labai mus tamė rašte pažemini, užgėdini ir mus nelyginant nevalnais padarai, mus, mūsų žemes ir mūsų lietuviškus didikus, kurie tatai galvoja ir skaudžiai atjaučia, ypatingai dėl šitos vietos tavo gromatoje, kad, jeigu mes apsikarunautumėme, bajorai, šituomi urėdu ir garbe išdydaudami, galėtų išdrįsti, mums numirus, iš savo dėkos be dalyvumo lenkiškų magnatų apsirinkti karalių, kas tiesiok abipusėms suderyboms priešinga esą. Pažiurėk Tamistos Šviesybė ir gerai apsvarstyk, ar tie, kurie tatai tau patarę yra, gerai patarę yra arba kiek tokia patarmė verta buvo. Ar-gi tai reikalinga buvo, tatai pranešti romiškam karaliui arba jam tuomi įgristi, ar pritiko tau dalyką, kame akyvaizdoje to romiško karaliaus pirmiaus buvai sutikęs, nugis jam kitaip perstatyti? Juk būtų geriaus buvę, kreiptiesi prie mūsų su tokia gromata ir mus su tolygiu raštu pirmiaus užklausti negu romiškąjį karalių, apie tai su mumis iš kruvos apšnekėti ir susitaikinti; ką tad butumėme Tamistos Šviesybė ir mes išradę geru ir garbingu, sutikime su mūsų ir tavo magnatais padaryti, o ne tokiu budu mus, mūsų kunigaikščius ir bajorus pažeminti ir apteršti“. Šitas skundas Vytauto pasiantrina jo vėlesnė gromatose kassyk aštresniu budu, ir jis pasako tiesiok, kad vienatinai apteršimas jo prieš visą svieta privertęs jį esąs rupintiesi apie karališkąją karuną. „Mes niekados negeidėme karunuodintiesi“, jis rašo vėliaus Lenkų didikams, „juk jums nėra nežinoma, kaip mes Kėzmarke, kur romiškasis karalius mums pasiulė karunavojimą, jokiū budu ant to nesutikome. Teip pat andai Lucke, kada tas pats romiškasis karalius mums tokį karunavojimą pasiulė, mes jam nieko nenorėjome atsakyti be patarmės ir sutikimo pono Lenkijos karaliaus. Ir nors tuomet tasai su dideliu pasimėgimu ir malone sutiko ant karunavojimo, mes tačiau dar nebuvome nusprendę, tąjį karunavojimą įvykdyti. Bet kada jis buvo iš Lucko iškeliavęs ir mus pradėjo teršti pirma prieš romiškąjį karalių per savo paslus, ir panėšiu budu prieš romišką sostą tulus artikulius prieš mus pakėlė ir šiaip kitur mus savo raštuose išdergė, tad tiktai mes emėme svarstyti ir su savais pavaldiniais sątarautiesi, kaip mes galėtume išvengti gėdą ir nelaisvę, kuria karalius Lenkijos mėgino apsuninti ir varžyti mus ir mūsų žemes“. Juk iš tiesų geri Lietuvos prietikiai su Lenkija prigulėjo nuo geros valios abiejų pusių, nuo išsitikėjimo monarchų vienas kitam, o atsišaukimas ant savo tiesų tuojaus tą viską papainiojo. Tai-gi Jagėla savo netaktiškumu įžeidė garbę Vytauto ir Lietuvių tautos, ir nestebėtina yra, kad Lietuvos didikams įkyrėjo Horodliškė unija, ir jie emė reikalauti savistovumo Lietuvos. Už tatai juk dabar ir ginčas kilo. „Lenkai paisėjo“, rašo anos gadynės vienas kryževis, „kad karunavojimo reikalė Lietuvų bei Rusų

(Toliaus bus).

